

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 02, 2018

Nummer 2, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:33](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:37](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:35](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:42](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:38](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:41](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:44](#) 16-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:22](#) 09-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:21](#) 09-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:20](#) 09-01-2018
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3200](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3192](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3197](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3194](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3221](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3191](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3223](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3205](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3222](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3225](#) 19-12-2017
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3202](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3224](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3212](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3196](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3220](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3195](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3210](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3215](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3193](#) 19-12-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:3190](#) 19-12-2017

Annotatie

[Annotatie bij Hoge Raad 19 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3196.](#)

J.M. ten Voorde

ANNOTATIE

**Annotatie bij Hoge Raad 19 december 2017,
ECLI:NL:HR:2017:3196.*****J.M. ten Voorde***

De verdachte in deze zaak is door het Hof Den Haag veroordeeld wegens medeplichtigheid van diefstal (in vereniging) van drie containers. De containers behoorden tot een partij van 46 containers die waren gelost in de Rotterdamse haven en waren bestemd voor een bedrijf in Duitsland. Zij stonden alle op hetzelfde terrein opgeslagen. Verdachte zou per e-mail van een bedrijf de opdracht hebben gekregen de containers op te halen en naar dat bedrijf in Rotterdam te brengen. De schriftelijke opdracht hield in dat voor het transport drie chassis (in dit verband het onderstel van een voertuig waarop een container wordt geplaatst) bij het bedrijf konden worden opgehaald. De klus werd geklaard door verdachte en een derde (medewerker van het transportbedrijf van verdachte). Deze verklaarde dat bij een McDonald's in Spijkenisse drie chassis zouden klaarstaan om de containers op te halen. De chassis bleken er niet te staan. Verdachte heeft vervolgens contact opgenomen met de persoon die de chassis zou brengen. Na enige tijd werden twee chassis gebracht. Vervolgens bleken de referenties van de containers die de verdachte had gekregen, niet te kloppen. Verdachte heeft daarop meermalen contact gezocht met zijn opdrachtgever. Nadat was vastgesteld dat de referenties juist waren, konden de containers worden meegenomen, twee door verdachte, één door de derde persoon. Ze werden achtergelaten op een chassisparkeerplaats. Zo had verdachte het kennelijk afgesproken. De derde persoon plaatste als eerste zijn container die hij volgens verdachte niet hoefde af te sluiten. De containers zouden namelijk snel worden opgehaald. Uit een ander bewijsmiddel blijkt dat de containers moesten worden afgesloten met een Kingpin-slot. Verdachte kreeg op dezelfde middag contant betaald in een café. Wie verdachte de opdracht heeft gegeven tot het transport, met wie hij telkens contact heeft gehad en wie hem na het transport in het café heeft betaald, blijft onduidelijk. Hoe het mogelijk is dat de referenties ineens wel bleken te kloppen, blijkt ook niet uit de in het arrest van het hof vastgestelde feiten en omstandigheden.

Zijn deze door het hof vastgestelde feiten en omstandigheden voldoende voor het aannemen van medeplichtigheid, in het bijzonder het daarvoor vereiste dubbel opzet? Het hof komt tot

het oordeel van wel, omdat ‘verdachte over ruim voldoende signalen beschikte dat het transport dat hij verrichte niet legitiem werd verricht. Het hof is op deze grond van oordeel dat de verdachte minstgenomen bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat hij behulpzaam was bij de latere diefstal van de desbetreffende door hem vervoerde containers met inhoud door derden’. Deze overweging roept vragen op. Duidt het over ruim voldoende signalen beschikken op de aanwezigheid van een aanmerkelijke kans op diefstal en het bewust zijn van die kans, of op het aanvaarden van die kans? Het over ruim voldoende signalen beschikken dat het transport niet legitiem werd verricht, roept de vraag op aan welk strafbaar feit volgens het hof werd deelgenomen. Het hof wekt met deze overweging de indruk dat voor medeplichtigheid voldoende is dat er sprake is van opzet gericht op een illegitieme handeling. Pas in de concluderende overweging wordt duidelijk wat die illegitieme handeling inhoudt, namelijk diefstal van containers. Door op deze wijze te overwegen, wordt weliswaar de conclusie getrokken dat er sprake is van het voor medeplichtigheid vereiste opzet, maar dat oordeel wordt niet heel erg nauwkeurig onderbouwd. In het midden blijft of verdachte het opzet heeft gehad op medeplichtigheid aan de diefstal van de door hem vervoerde containers.

De advocaat-generaal bij de Hoge Raad concludeert mede om die reden dat het arrest van het hof niet in stand kan blijven. De bewezenverklaarde gedragingen vat hij samen met ‘[a]llemaal vreemd’. Maar daaruit kan (opzet op de) medeplichtigheid nog niet worden afgeleid. Samenvattend stelt hij het volgende: ‘In de onderhavige zaak kan aan verdachte verweten worden dat hij, gelet op de wijze van onderlinge communicatie en op de vraagtekens omtrent de identiteit van de opdrachtgever, evenals op het ontbreken van veiligheidsinstructies tegen diefstal van de chassis met de containers, te lichtzinnig een transportopdracht heeft aangenomen en uitgevoerd onder verdachte omstandigheden en niet heeft onderzocht of hij niet zou bijdragen aan criminele activiteiten door het vervoer van de containers op zich te nemen, maar dat alles lijkt mij, gelet op de rechtspraak van de Hoge Raad, nog onvoldoende voor het aannemen van medeplichtigheid.’ De medeplichtige, zo stelt de advocaat-generaal, ‘moet immers minstens voorwaardelijk opzet hebben op het bevorderen van het geconstateerde gronddelict door het eigen handelen’. Het lijkt erop dat de advocaat-generaal verdachtes handelen beschouwt als een vorm van culpa. Hij zou wellicht hebben geweten of behoren te weten dat het onder de gegeven omstandigheden wegnemen van de containers het daglicht niet kon verdragen, maar daarmee de diefstal en zijn medeplichtigheid daaraan nog niet hebben aanvaard. Aan de ene kant scherpt de advocaat-generaal het onderscheid tussen opzet en culpa nog eens in. Aan de andere kant kan men zich afvragen of uit de bewijsmiddelen het aanvaarden toch niet zou kunnen worden afgeleid. Wellicht heeft verdachte te lichtzinnig een bepaalde opdracht aangenomen, door vervolgens ondanks alles (het ontbreken van chassis, foute referentienummers, het achterlaten op een chassisparkeerplaats in plaats van een bedrijfsterrein, het niet hoeven gebruik maken van

sloten) toch door te gaan met het volbrengen van de opdracht, zou ik mij kunnen voorstellen dat het voor voorwaardelijk opzet vereiste aanvaarden wel degelijk bij verdachte aanwezig was.

De Hoge Raad acht het oordeel van het hof 'niet onbegrijpelijk'. Het hof heeft volgens de Hoge Raad onder meer vastgesteld 'dat de verdachte de door hem te vervoeren chassis met containers – in afwijking van de hem gegeven constructies – onbeheerd heeft achtergelaten op een parkeerterrein van een truckersrestaurant zonder enige vorm van beveiliging. Voorts heeft het hof vastgesteld dat de verdachte de door hem achtergelaten containers welbewust niet heeft beveiligd'. Ook heeft het hof vastgesteld dat 'verdachte over ruim voldoende signalen beschikte dat het transport dat hij verrichte niet legitiem werd verricht'. Deze omstandigheden zijn volgens de Hoge Raad in ieder geval voldoende om tot het oordeel te komen dat 'verdachte bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat hij behulpzaam was bij de latere diefstal door derden van de desbetreffende door de verdachte vervoerde containers'.

De Hoge Raad heeft met zijn oordeel, zij het wat impliciet, tot uitdrukking gebracht dat aan alle voorwaarden van voorwaardelijk opzet is voldaan. Zo bestond er een aanmerkelijke kans dat de containers zouden worden gestolen. Algemene ervaringsregels leren dat het onbeheerd achterlaten van containers zonder enige vorm van beveiliging tot het wegnemen van die containers kan leiden. Verdachte was zich daarvan bewust door de containers niet beveiligd achter te laten op een plaats waar diefstal van containers goed mogelijk is (hetgeen verdachte moet hebben geweten). Uit de omstandigheid dat hij (ook voor het daadwerkelijke transport) ruim voldoende signalen had gekregen dat het transport niet legitiem werd verricht, kan het aanvaarden van de aanmerkelijke kans op diefstal van die containers worden afgeleid. Deze omstandigheden wijzen ook op het opzettelijk behulpzaam zijn bij de diefstal: het welbewust plaatsen van onbeveiligde containers op een onbeschermd plaats, daarbij waarschuwingen over het niet onbeveiligd achterlaten van containers negerend, bevordert of vergemakkelijkt het misdrijf in belangrijke mate.

De advocaat-generaal dringt er in zijn conclusie vóór het onderhavige arrest op aan het opzet ook in de context van deelneming serieus te nemen en in het vonnis of arrest zichtbaar te maken dat de verdachte zich niet alleen bewust was van de aanmerkelijke kans, maar die kans ook heeft aanvaard. (Zie in meer algemene zin ook Keijzer in zijn annotatie onder HR 18 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:385, NJ 2014/314). Ook bij medeplichtigheid komt het aan op weten én willen. Hoewel de Hoge Raad dat in casu niet met zoveel woorden zegt, meen ik dat hij deze conclusie wel onderschrijft. Dat lijkt me belangrijk voor de rechtspraak en in het belang van een zo helder mogelijke afbakening tussen opzet en culpa en tussen strafbare en straffeloze deelneming.

RECHTSPRAAK

Levert geweldpleging in de aula van een school ‘openlijk’ geweld op?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het in de bewezenverklaring vermelde geweld ‘openlijk’ is gepleegd.

Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof vastgesteld dat het geweld tegen personen zoals vermeld in de bewezenverklaring heeft plaatsgevonden in de aula van een school. Het kennelijk op deze vaststelling gebaseerde oordeel van het hof dat sprake is van ‘openlijk’ geweld in de zin van artikel 141 Sr, is niet toereikend gemotiveerd. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat het hof in het midden heeft gelaten in hoeverre de desbetreffende ruimte in het schoolgebouw ten tijde van het ten laste gelegde toegankelijk was voor personen die al dan niet in een relatie stonden tot de onderwijsinstelling, zodat het kennelijke oordeel van het hof dat in het onderhavige geval de openbare orde is aangerand, niet zonder meer begrijpelijk is.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:20

Zaaknummer: 15/05369

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M.T. Boerlage

Advocaten: B.A.A. Postma

Wetsartikelen: 141 Sr

RECHTSPRAAK

Levert geweldpleging in de aula van een school ‘openlijk’ geweld op?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het in de bewezenverklaring vermelde geweld ‘openlijk’ is gepleegd.

Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof vastgesteld dat het geweld tegen personen zoals vermeld in de bewezenverklaring heeft plaatsgevonden in de aula van een school. Het kennelijk op deze vaststelling gebaseerde oordeel van het hof dat sprake is van ‘openlijk’ geweld in de zin van artikel 141 Sr, is niet toereikend gemotiveerd. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat het hof in het midden heeft gelaten in hoeverre de desbetreffende ruimte in het schoolgebouw ten tijde van het ten laste gelegde toegankelijk was voor personen die al dan niet in een relatie stonden tot de onderwijsinstelling, zodat het kennelijke oordeel van het hof dat in het onderhavige geval de openbare orde is aangerand, niet zonder meer begrijpelijk is.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:22

Zaaknummer: 15/05370

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M.T. Boerlage

Advocaten: B.A.A. Postma

Wetsartikelen: 141 Sr

RECHTSPRAAK

Is er sprake van een functiecumulatie van raadsheer-commissaris en voorzitter van het hof?

Het middel klaagt dat bij de behandeling van de zaak in hoger beroep het in artikel 268 lid 2 Sv gegeven voorschrift niet is nageleefd, omdat de voorzitter van de strafkamer van het hof, mr. N.A. Schimmel, die het bestreden arrest heeft gewezen, in zijn hoedanigheid van raadsheer-commissaris enig onderzoek in de zaak heeft verricht.

Artikel 268 lid 2 Sv verbiedt op straffe van nietigheid dat – voor zover hier van belang – de rechter die als rechter-commissaris enig onderzoek in de zaak heeft verricht, deelneemt aan het onderzoek op de terechtzitting. In HR 23 september 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0798, NJ 1998/188 is geoordeeld dat bij niet-naleving van dit voorschrift sprake is van ‘een zodanig gebrek (...) in de samenstelling van het gerecht dat de behandeling van de zaak niet heeft plaatsgevonden door een onpartijdige rechterlijke instantie als bedoeld in art. 6, eerste lid, EVRM’.

Vanaf de invoering van het Wetboek van Strafvordering in 1926 tot de inwerkingtreding op 1 februari 1998 van de Wet Herziening onderzoek ter terechtzitting (Wet van 15 januari 1998, Stb. 1998, 33) was dat verbod volgens artikel 415 Sv niet van overeenkomstige toepassing op het rechtsgeding bij het gerechtshof.

Bij genoemde wet is artikel 415 Sv, dat tot dan toe – voor zover hier van belang – inhield dat ‘de artikelen 269-280 op het rechtsgeding bij het gerechtshof van overeenkomstige toepassing’ zijn, aldus gewijzigd dat voortaan ‘de artikelen 268 tot en met 281’ op dat geding van overeenkomstige toepassing zijn. Blijkens de wetsgeschiedenis was in het oorspronkelijke voorstel, zoals voorgelegd aan de Raad van State, artikel 269 vermeld in artikel 415, maar is artikel 269 nadien vervangen door artikel 268 (vgl. *Kamerstukken II* 1995/96, 24692, A). De parlementaire stukken bevatten evenwel niets waaruit zou kunnen worden afgeleid waarom deze vervanging van artikel 269 door artikel 268 noodzakelijk werd geacht. De memorie van toelichting bij het desbetreffende onderdeel van het wetsvoorstel houdt slechts in dat het technische aanpassingen bevat (*Kamerstukken II* 1995/96, 24692, 3, p. 29).

Gelet op het vorenstaande houdt de Hoge Raad het ervoor dat de wetgever niet heeft beoogd het verstrekkende verbod van artikel 268 lid 2 Sv toepasselijk te laten zijn op het rechtsgeding bij het gerechtshof. Noch de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet raadsheer-commissaris (Wet van 3 april 2003 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de invoering van de raadsheer-commissaris en enige andere onderwerpen, *Stb.* 2003, 620) noch de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet versterking positie rechter-commissaris (Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten tot versterking van de positie van de rechter-commissaris, *Stb.* 2011, 600) geeft ervan blijk dat de wetgever van een andere opvatting is uitgegaan.

Het middel, dat is gebaseerd op de opvatting dat artikel 268 lid 2 Sv in hoger beroep van toepassing is, faalt derhalve.

Opmerking verdient nog het volgende. Het deelnemen van een raadsheer die als raadsheer-commissaris in de zaak enig onderzoek heeft verricht, aan het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep kan onder bijzondere omstandigheden met zich brengen dat de behandeling van de zaak niet heeft plaatsgevonden door een onpartijdige rechterlijke instantie als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM. Het optreden van de raadsheer-commissaris op de voet van artikel 411a Sv dat zich beperkt tot het voor aanvang van het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep nemen van de beslissing of een getuige wordt gehoord – welke beslissing in wezen niet verschilt van een zogeheten voorzittersbeslissing als bedoeld in artikel 412 lid 1 Sv in verbinding met artikel 258 lid 2 Sv – brengt echter niet met zich dat vanwege het nadien deelnemen van die raadsheer-commissaris als raadsheer aan het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep de behandeling van de zaak daardoor niet heeft plaatsgevonden door een onpartijdige rechterlijke instantie als hiervoor bedoeld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:21

Zaaknummer: 16/01346

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, M.J. Borgers, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 268 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de veroordeling van verdachte voor een ten laste gelegd feit waarvan hij in eerste aanleg is vrijgesproken.

Het middel klaagt dat het hof de verdachte heeft veroordeeld voor een ten laste gelegd feit waarvan hij in eerste aanleg is vrijgesproken.

Zonder nadere motivering, die ontbreekt, is niet begrijpelijk dat het hof enerzijds kennelijk heeft geoordeeld dat te dezen geen sprake is van een tenlastelegging met gevoegde strafbare feiten doch anderzijds de verdachte onder aanhaling van artikel 57 Sr heeft veroordeeld wegens het ‘medeplegen van poging tot zware mishandeling, meermalen gepleegd’.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3222

Zaaknummer: 16/04750

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 57 Sr en 404 Sv

RECHTSPRAAK

Bewustheid bij verdachte omtrent het aanwezig hebben van een stroomstootwapen in de vorm van een zaklamp?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring niet toereikend is gemotiveerd.

Vooropgesteld moet worden dat voor een veroordeling ter zake van het voorhanden hebben van een wapen of munitie in de zin van artikel 26 WWM is vereist dat sprake is geweest van een meer of mindere mate van bewustheid bij de verdachte omtrent de aanwezigheid van dat wapen of die munitie (vgl. HR 26 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1169, NJ 1999/537).

Gelet hierop en in het licht van hetgeen door en namens de verdachte is aangevoerd, is het oordeel van het hof dat de verdachte het in de bewezenverklaring omschreven voorwerp voorhanden heeft gehad en zich derhalve in meer of mindere mate bewust is geweest van de aanwezigheid van een wapen, niet toereikend gemotiveerd. De omstandigheid dat het hof in zijn nadere bewijsoverweging voor de mede aan de hand van de uiterlijke kenmerken van het voorwerp te bepalen mate van bewustheid bij de verdachte van de aanwezigheid van het wapen heeft verwezen naar een zich in het dossier bevindende foto waarvan de inhoud niet is weergegeven, maakt dit niet anders.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3192

Zaaknummer: 16/01319

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: M.J.C. Verlaan

Wetsartikelen: 359 Sv en 26 WWM

RECHTSPRAAK

Had verdachte redelijkerwijs moeten vermoeden dat het een door misdrijf verkregen goed betrof als bedoeld in artikel 417bis Sr?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte ten tijde van het voorhanden krijgen van de telefoon redelijkerwijs had moeten vermoeden dat het een door misdrijf verkregen goed betrof, onvoldoende is gemotiveerd.

In aanmerking genomen dat uit de bewijsvoering niet zonder meer kan worden afgeleid dat de verdachte ten tijde van het voorhanden krijgen van de telefoon in die mate is tekortgeschoten in zijn onderzoeksplicht dat hij met de voor schuldhealing vereiste aanmerkelijke onvoorzichtigheid heeft gehandeld, is de bewezenverklaring niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3191

Zaaknummer: 16/03605

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 417bis Sr

RECHTSPRAAK

Slagende klacht omtrent het bewezenverklaarde medeplegen van opzettelijk telen van hennep.

Het middel klaagt dat het onder 1 en 2 bewezenverklaarde medeplegen niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

In de arresten HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390, HR 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:718, *NJ* 2015/395 en HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316, *NJ* 2016/411 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage aan het delict van de verdachte van voldoende gewicht is. Een en ander brengt mee dat indien het ten laste gelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), op de rechter de taak rust om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

Het middel klaagt in de eerste plaats over het onder 1 bewezenverklaarde medeplegen van het telen van hennepplanten.

Blijkens zijn onder 2.2.3 weergegeven overweging heeft het hof voor zijn oordeel dat sprake is van het onder 1 bewezenverklaarde medeplegen van het opzettelijk telen van hennepplanten in het bijzonder in aanmerking genomen dat (i) de verdachte wist dat de hennepplantage in haar woning aanwezig was, (ii) zij aan de opbouw en exploitatie van de kwekerij geen einde

heeft gemaakt, hoewel dat als enig eigenaar van de woning in haar macht lag, (iii) zij heeft toegestaan dat de kwekerij werd gefinancierd uit gemeenschappelijke gelden en (iv) zij profiteerde of zou profiteren van de opbrengsten van de kwekerij. Deze omstandigheden zijn niet zonder meer voldoende om te kunnen aannemen dat de verdachte het opzettelijk telen van hennepplanten heeft medegepleegd nu zij in de kern niet meer inhouden dan dat de verdachte aan een ander gelegenheid en middelen heeft verschaft voor het telen van hennepplanten in haar woning, hetgeen op het eerste gezicht duidt op gedragingen die met medeplichtigheid in verband worden gebracht, en dat zij heeft geprofiteerd of zou profiteren van de opbrengst van dat telen. De bewezenverklaring is derhalve in zoverre ontoereikend gemotiveerd.

Voor zover het middel klaagt over de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde, is het terecht voorgesteld.

Het middel klaagt voorts over het onder 2 bewezenverklaarde medeplegen van het opzettelijk aanwezig hebben van hennep.

Deze klacht faalt. Het oordeel van het hof dat de verdachte de hennepplanten tezamen en in vereniging met een ander aanwezig heeft gehad, is gelet op hetgeen het hof blijkens de bewijsvoering heeft vastgesteld, toereikend gemotiveerd.

Voor zover het middel klaagt over de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde, faalt het.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3202

Zaaknummer: 16/00287

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.D. Maessen

Wetsartikelen: 359 Sv en 47 Sr

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de veroordeling van verdachte voor een ten laste gelegd feit waarvan hij in eerste aanleg is vrijgesproken.

Het middel klaagt dat het hof de verdachte heeft veroordeeld voor een ten laste gelegd feit waarvan hij in eerste aanleg is vrijgesproken.

Zonder nadere motivering, die ontbreekt, is niet begrijpelijk dat het hof enerzijds kennelijk heeft geoordeeld dat te dezen geen sprake is van een tenlastelegging met gevoegde strafbare feiten doch anderzijds de verdachte onder aanhaling van artikel 57 Sr heeft veroordeeld wegens het 'medeplegen van poging tot zware mishandeling, meermalen gepleegd'.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3221

Zaaknummer: 16/04749

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 404 Sv

RECHTSPRAAK

Een eenmaal gedaan verzet vervalt niet enkel door vrijwillig te voldoen aan de strafbeschikking.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel richt zich tegen het oordeel van het hof dat het tegen de strafbeschikking gedane verzet niet-ontvankelijk is.

In artikel 257e lid 1 Sv wordt het doen van het verzet geregeld. Daarin is onder meer bepaald dat het verzet niet kan worden gedaan indien vrijwillig aan de strafbeschikking is voldaan dan wel na schriftelijke afstand van de bevoegdheid tot het doen van verzet. Intrekking van een gedaan verzet wordt mogelijk gemaakt in het achtste lid; daarbij is niet bepaald dat intrekking kan geschieden door vrijwillig aan de strafbeschikking te voldoen. Uit het samenstel van deze bepalingen volgt dat een eenmaal gedaan verzet niet vervalt enkel door vrijwillig te voldoen aan de strafbeschikking. Zulks komt ook overeen met de regeling over intrekken en afstand doen van gewone rechtsmiddelen in artikel 453 e.v. Sv.

Het andersluidende oordeel van het hof is dus onjuist. Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3220

Zaaknummer: 16/05031

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: J.J.D. van Doleweerd

Wetsartikelen: 257e Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht dat het medeplegen niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Het middel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring ten aanzien van het medeplegen niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Het hof heeft geen nadere bewijsoverweging over het medeplegen opgenomen. Aangezien de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte tezamen en in vereniging met een ander opzettelijk een groot aantal hennepplanten heeft 'geteeld' en 'bewerkt', niet zonder meer kan worden afgeleid uit de bewijsvoering, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak – voor zover aan zijn oordeel onderworpen – en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3215

Zaaknummer: 16/03423

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 359 Sv en 47 Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht over de uitleg van ‘het zich wederrechtelijk verschaffen van toegang tot’ als bedoeld in artikel 197a Sr.

Het middel klaagt onder meer dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het zich wederrechtelijk verschaffen van toegang als bedoeld in artikel 197a Sr.

De geschiedenis van de totstandkoming van artikel 197a Sr, dat is ingevoerd bij de Wet van 24 februari 1993, *Stb.* 1993, 141, tot wijziging van de Vreemdelingenwet, het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Uitleveringswet met het oog op de uitvoering van de op 19 juni 1990 te Schengen tot stand gekomen Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten Akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controle aan de gemeenschappelijke grenzen, houdt onder meer het volgende in:

‘Het voorgestelde artikel 197a houdt in dat iemand strafbaar wordt wegens een op medeplichtigheid ex artikel 48 van het Wetboek van Strafrecht gelijkende gedraging, zulks terwijl het feit waartoe hij behulpzaam is het wederrechtelijk binnenkomen of verblijven binnen Nederland of het Schengenterritoir - niet strafbaar is. Op zichzelf is voor strafbare medeplichtigheid zondermeer vereist dat het feit, waaraan deelgenomen wordt door de medeplichtige, een zelfstandig misdrijf oplevert. Toch geldt het hier geen noviteit in het Nederlandse strafrecht. In artikel 191 van het Wetboek van Strafrecht wordt bijvoorbeeld behulpzaamheid bij ontsnapping uit een gevangenis zelfstandig strafbaar gesteld terwijl het ontsnappen zelf niet strafbaar is. (...). In de voorgestelde redactie van artikel 197a wordt de delictsomschrijving van artikel 48 van dat Wetboek zoveel mogelijk gevolgd, om uit te drukken dat het hier inderdaad om een vorm van deelneming gaat, zij het geen accessoire zoals de medeplichtigheid.’

(Kamerstukken II 1991/92, 22142, 3, p. 3 en 11)

De nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 7 oktober 1996, *Stb.* 1996, 505 – bij welke wet het strafmaximum van artikel 197a Sr is verhoogd

– houdt onder meer in:

‘De bezigheden van bij mensensmokkel betrokken personen kunnen bestaan uit:

- het werven van klanten door het aanbieden van diensten op plaatsen waar asielzoekers zich doorgaans ophouden. De werving gebeurt ook soms door mond-tot-mond-reclame, al dan niet binnen familiesfeer. Ook komt het voor dat in buitenlandse kranten geadverteerd wordt met zogenaamde reizen om in een westers land een auto te kopen;
- de begeleiding tijdens de reis, bij voorbeeld door feitelijk met een groep gesmokkelden mee te vliegen om vervolgens bij aankomst de reisdocumenten weer in te nemen voor hernieuwd gebruik. Daarna vliegt betrokkene meteen weer terug;
- het verlenen of verzorgen van onderdak en vervoer tijdens de reis;
- het verzorgen van (valse of vervalste) documenten;
- het op valse uitnodiging doen verlenen van visa.’

(*Kamerstukken II 1995/96, p. 8 en 9*)

Het middel berust op de opvatting dat voor een veroordeling ter zake van artikel 197a lid 1 Sr is vereist dat komt vast te staan dat de vreemdeling zich met het passeren van de grensbewaking – in de woorden van het middel: ‘de iure’ – de toegang heeft verschaft tot Nederland. Die opvatting is echter onjuist omdat, in een geval als het onderhavige, blijkens de bewoordingen van de delictsomschrijving, in het bijzonder van belang is dat de behulpzaamheid is voltooid, terwijl noch uit die delictsomschrijving noch uit de wetsgeschiedenis volgt dat vereist is dat de vreemdeling zich daadwerkelijk toegang heeft verschaft tot Nederland of een andere staat als bedoeld in artikel 197a Sr.

Aantekening verdient dat ook reeds sprake kan zijn van het zich wederrechtelijk ‘verschaffen van toegang’ tot Nederland in de zin van artikel 197a lid 1 Sr, indien de vreemdeling zich feitelijk de toegang tot Nederland heeft verschaft, zonder dat sprake is van het passeren van een grensbewaking.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3195

Zaaknummer: 16/02491

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: E.H. Bokhorst

Wetsartikelen: 197a Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht dat het hof onvoldoende zou hebben onderzocht of de keuze van de verdachte om af te zien van bijstand van een raadsman voldoende bewust is gemaakt.

Het middel klaagt dat het hof onvoldoende heeft onderzocht of de keuze van de verdachte om af te zien van bijstand van een raadsman voldoende bewust is gemaakt en voorts dat het hof onvoldoende aan de verdachte heeft uitgelegd waarom het verstandig zou zijn zich te laten bijstaan door een advocaat.

Blijkens het procesverloop in hoger beroep heeft het hof een aantal keren, op verschillende terechtzittingen, bijzondere aandacht geschonken aan de positie van de verdachte en zijn belang om zich te voorzien van rechtsbijstand in het licht van de ernst van hetgeen hem ten laste is gelegd, ter zake waarvan hij in eerste aanleg reeds was veroordeeld. Daarbij is de verdachte een aantal keren, op verschillende in tijd uiteenliggende terechtzittingen in overweging gegeven zich te laten bijstaan door de hem toegevoegde advocaat dan wel een andere advocaat te kiezen. Uit de in de conclusie vermelde processen-verbaal kan voorts worden afgeleid dat de verdachte zich aanvankelijk door verschillende advocaten heeft laten bijstaan alsmede dat namens de verdachte verzoeken zijn gedaan tot nader onderzoek, waarvan een aantal is gehonoreerd. De verdachte heeft desondanks steeds te kennen gegeven af te zien van rechtsbijstand, omdat een advocaat zijns inziens niets voor hem doet.

Bedoelde processen-verbaal houden voorts in dat de verdachte op de voet van artikel 509a Sv door een psychiater is onderzocht. Het proces-verbaal van de terechtzitting van 24 mei 2016 houdt in als mededeling van de voorzitter van het hof dat er volgens de psychiater 'waarschijnlijk wel iets aan de hand is' met de verdachte, maar dat dat naar het oordeel van de psychiater 'niet betekent dat (...) [de verdachte zijn] belangen niet naar behoren zou kunnen behartigen'.

Blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting van 17 augustus 2016 heeft het hof bij monde van de voorzitter de verdachte meegedeeld dat de inhoudelijke behandeling van zijn zaak was bepaald op 19 oktober 2016, dat een advocaat was aangewezen als verdachtes raadsman en als zodanig was toegevoegd en dat als de verdachte een andere advocaat wenste hij die zo snel

mogelijk diende te benaderen. Ten slotte blijkt uit het proces-verbaal van de terechtzitting van 19 oktober 2016 dat, nadat de verdachte opnieuw het standpunt innam dat hij geen bijstand van een advocaat wenste, de verdachte – kort voor het requisitoir van de advocaat-generaal – wederom door het hof is gewezen op het belang van rechtsbijstand mede gelet op de veroordeling in eerste aanleg. Blijkens het proces-verbaal heeft de verdachte daarop te kennen gegeven dat hij bij zijn standpunt bleef dat hij geen gebruik wenste te maken van een advocaat en dat hij had begrepen wat tegen hem was gezegd.

Gelet op het procesverloop in hoger beroep heeft het hof zich ervan vergewist of de afstand van rechtsbijstand ondubbelzinnig, desbewust en vrijwillig is gedaan en geoordeeld dat daarvan sprake is. Het hof heeft de keuze van de verdachte gerespecteerd. Het heeft voorts, gelet op voormeld procesverloop, tijdens de behandeling van de zaak bijzondere aandacht geschonken aan de positie van de verdachte, ook waar het gaat om het verstrekken van informatie die de verdachte voor zijn verdediging behoeft. Aldus handelend heeft het hof niet miskend hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld.

Het middel, dat van een andere opvatting uitgaat, faalt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3197

Zaaknummer: 16/05535

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 28 Sv, 41 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Het hof had ervan blijk moeten geven te hebben onderzocht of er reden was het onderzoek ter terechtzitting te schorsen teneinde verdachte in de gelegenheid te stellen alsnog bij het onderzoek ter terechtzitting tegenwoordig te zijn.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte en ten onrechte de behandeling van de zaak niet heeft geschorst teneinde de zaak pas in behandeling te nemen nadat een afschrift van de appèldagvaarding is verzonden naar het door de verdachte opgegeven adres [a-straat 1] te [woonplaats].

De vermelding van het adres [a-straat 1] te [woonplaats] in de bij de appèlakte gevoegde schriftelijke bijzondere volmacht kan bezwaarlijk anders worden verstaan dan als de opgave van een adres in de zin van artikel 588a lid 1 aanhef onder c Sv waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden.

De stukken van het geding houden niet iets in waaruit kan volgen dat de verzending van een afschrift van de appèldagvaarding aan dit adres ingevolge artikel 588a lid 3 Sv achterwege kon blijven. Daarom had het hof ervan blijk moeten geven te hebben onderzocht of er reden was het onderzoek ter terechtzitting te schorsen teneinde de verdachte in de gelegenheid te stellen alsnog bij het onderzoek op de terechtzitting tegenwoordig te zijn. Van een zodanig onderzoek blijkt niet. Dat verzuim leidt tot nietigheid van het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep en de naar aanleiding daarvan gegeven uitspraak (vgl. HR 27 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4736, NJ 2012/695).

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3210

Zaaknummer: 16/02589

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 588a Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Blijkens dat proces-verbaal is vervolgens verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte, heeft het onderzoek ter terechtzitting plaatsgevonden en is het gesloten. Na sluiting van het onderzoek ter terechtzitting heeft het hof aanstonds uitspraak gedaan en de verdachte niet-ontvankelijk verklaard in het hoger beroep.

Ingeval een verdachte wegens ziekte is verhinderd op de terechtzitting te verschijnen en in verband daarmee schorsing van het onderzoek heeft verzocht of doen verzoeken, voldoet de rechter aan dit verzoek teneinde de verdachte alsnog de gelegenheid te geven bij de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting aanwezig te zijn. Dit spruit voort uit het onder meer in artikel 6 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht van de verdachte. Bijzondere omstandigheden kunnen echter meebrengen dat de rechter tot het oordeel komt dat het belang van een behoorlijke strafvordering – welke omvat afdoening van de zaak binnen een redelijke termijn – ernstig in het gedrang zou komen, indien het onderzoek op de terechtzitting zou worden geschorst en dat dit belang onder de gegeven omstandigheden zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak tegenwoordig te zijn.

Het staat ter beoordeling van de rechter of hij de aangevoerde redenen aannemelijk en van voldoende gewicht acht en of het belang van een behoorlijke strafvordering de voorrang moet hebben boven het belang van de verdachte bij aanhouding. In de regel mag daarom van de verdachte of diens raadsman worden gevergd dat hij ter staving van het verzoek (alsnog) de gegevens kan verstrekken die de rechter met het oog op de te nemen beslissing wenselijk acht. Aan de rechter staat het vrij om indien een verzoek onvoldoende door bewijsstukken is gestaafd of indien aan diens verlangens tot aanvulling niet of niet genoegzaam is voldaan, daaraan gevolgtrekkingen te verbinden. Oordelen en beslissingen daarover kunnen in cassatie slechts op hun begrijpelijkheid worden getoetst (vgl. HR 9 mei 2000,

ECLI:NL:HR:2000:AA5730, *NJ* 2002/466).

Gelet hierop en in aanmerking genomen hetgeen door de raadvrouw van de verdachte aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag is gelegd, te weten dat de psychiater van de verdachte van mening is dat het bijwonen van de terechtzitting door de verdachte een negatieve invloed zou kunnen hebben op de gezondheid van de verdachte, de verdachte zware medicatie slikt en in afwachting is van klinische opname, kan de door het hof genoemde grond de afwijzing niet dragen.

Het middel is gegrond.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3205

Zaaknummer: 16/02241

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: M.R. Mantz

Wetsartikelen: 278 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over de bewezenverklaring van het voor medeplichtigheid vereiste opzet.

Advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Den Haag teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt over de bewezenverklaring van het voor medeplichtigheid vereiste opzet.

Bewezen is verklaard dat de verdachte opzettelijk behulpzaam is geweest bij het plegen van, kort gezegd, diefstal. Daartoe is vereist dat niet alleen bewezen wordt dat verdachtes opzet gericht was op het behulpzaam zijn als bedoeld in artikel 48 aanhef en onder 1° Sr, doch tevens dat verdachtes opzet, al dan niet in voorwaardelijke vorm, was gericht op het misdrijf (vgl. HR 13 november 2001, ECLI:NL:HR:2001:AD4372, NJ 2002/245).

Blijkens de weergegeven bewijsvoering heeft het hof onder meer vastgesteld dat de verdachte de door hem te vervoeren chassis met containers – in afwijking van de hem gegeven instructies – onbeheerd heeft achtergelaten op een parkeerterrein van een truckersrestaurant, zonder enige vorm van beveiliging. Voorts heeft het hof vastgesteld dat de verdachte de door hem achtergelaten containers welbewust niet heeft beveiligd. Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte aldus minstgenomen bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat hij behulpzaam was bij de latere diefstal door derden van de desbetreffende door de verdachte vervoerde containers. Dat oordeel is, in aanmerking genomen de overige door het hof in de bewijsmiddelen en zijn bewijsoverweging vastgestelde feiten en omstandigheden, mede inhoudende dat de verdachte over ruim voldoende signalen beschikte dat het transport dat hij verrichtte niet legitiem werd verricht, niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3196

Zaaknummer: 16/04093

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 47 Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht omtrent de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel.

Het middel klaagt dat het hof de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel ten onrechte heeft doen steunen op processen-verbaal van verhoor, inhoudende de verklaring van de betrokkene dat hij gebruikmaakt van zijn zwijgrecht.

Bij de bespreking van het middel dient het volgende te worden vooropgesteld.

Krachtens artikel 511f Sv kan de schatting van het op geld waardeerbare wederrechtelijk verkregen voordeel slechts worden ontleend aan wettige bewijsmiddelen. Ingevolge artikel 511e lid 1 Sv (in eerste aanleg) en artikel 511g lid 2 Sv (in hoger beroep) is op de uitspraak op een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel artikel 359 lid 3 Sv van overeenkomstige toepassing. Dat betekent dat die uitspraak de bewijsmiddelen moet vermelden waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend met weergave van de inhoud daarvan, voor zover bevattende de voor die schatting redengevende feiten en omstandigheden (vgl. HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BV9087, *NJ* 2013/544, r.o. 3.3.2).

De omstandigheid dat een betrokkene weigert een verklaring af te leggen of een bepaalde vraag te beantwoorden, kan op zichzelf, mede gelet op het bepaalde in artikel 29 lid 1 Sv, niet bijdragen aan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel, in die zin dat de schatting niet (mede) kan worden ontleend aan een bewijsmiddel indien en voor zover daarin van zo een weigering blijkt. Dat brengt echter niet mee dat de rechter, indien de betrokkene voor een omstandigheid die op zichzelf of in samenhang met de verdere inhoud van de bewijsmiddelen beschouwd redengevend moet worden geacht voor de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel, geen redelijke, die redengevendheid ontzenuwende, verklaring heeft gegeven, zulks niet in zijn overwegingen omtrent die schatting zou mogen betrekken (vgl. voor strafzaken HR 3 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0733, *NJ* 1997/584).

Hierbij verdient nog opmerking dat het onder 2.3.3 bedoelde uitblijven van zo een verklaring ook van belang kan zijn in het geval dat aan de schatting van het wederrechtelijk verkregen

voordeel een financieel rapport ten grondslag wordt gelegd. Indien en voor zover een in het financieel rapport gemaakte gevolgtrekking is ontleend aan de inhoud van één of meer wettige, voldoende nauwkeurig in dat rapport aangeduide bewijsmiddelen en die gevolgtrekking – blijkens vaststelling door de rechter – door of namens de betrokkene niet of onvoldoende gemotiveerd is betwist, kan de rechter bij de opgave van de bewijsmiddelen waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend, volstaan met de vermelding van (het onderdeel van) het financieel rapport als bewijsmiddel waaraan de schatting (in zoverre) is ontleend en het weergeven van die gevolgtrekking uit het rapport (vgl. HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BV9087, *NJ* 2013/544, r.o. 3.3.5).

Blijkens hetgeen onder 2.2.2 is weergegeven, heeft het hof in strijd met hetgeen onder 2.3.3 is overwogen de weigering van de betrokkene bepaalde vragen te beantwoorden tot bewijs gebezigd (bewijsmiddel 3 en 5). Daarover klaagt het middel terecht.

Nochtans leidt de gegrondheid van het middel niet tot vernietiging van de bestreden uitspraak, omdat de betrokkene daarbij onvoldoende in rechte te respecteren belang heeft. De schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is immers indien die onderdelen van de bewijsmiddelen 3 en 5 worden weggedacht, zonder meer toereikend gemotiveerd gelet op de overige gebezigde bewijsmiddelen, waaronder een financieel rapport (bewijsmiddel 1), alsmede de uit de onder 2.2.3 weergegeven overweging blijkende vaststelling van het hof dat de in dat rapport gemaakte gevolgtrekking door of namens de betrokkene onvoldoende gemotiveerd is betwist.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3193

Zaaknummer: 16/01601

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Slagende klacht OM over het oordeel van de rechtbank dat het belang van strafvordering zich niet langer tegen de teruggave van de in beslag genomen voorwerpen aan klager verzet.

Het middel behelst onder meer de klacht dat de rechtbank onbegrijpelijk, althans ontoereikend gemotiveerd heeft geoordeeld dat het belang van strafvordering zich niet langer verzet tegen teruggave van de in beslag genomen voorwerpen aan de klager.

Bij de beoordeling van een klaagschrift tegen een op de voet van artikel 94 Sv gelegd beslag dient de rechter – ook indien het klaagschrift afkomstig is van een ander dan de beslagene – a. te beoordelen of het belang van strafvordering het voortduren van het beslag vordert, en zo neen, b. de teruggave van het in beslag genomen voorwerp te gelasten aan de beslagene, tenzij een ander redelijkerwijs als rechthebbende ten aanzien van dat voorwerp moet worden beschouwd. Het belang van strafvordering verzet zich tegen teruggave indien het veiligstellen van de belangen waarvoor artikel 94 Sv de inbeslagneming toelaat, het voortduren van het beslag nodig maakt. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer het in beslag genomen voorwerp kan dienen om de waarheid aan de dag te brengen – ook in een zaak betreffende een ander dan de klager – of om wederrechtelijk verkregen voordeel aan te tonen. Voorts verzet het door artikel 94 Sv beschermde belang van strafvordering zich tegen teruggave indien niet hoogst onwaarschijnlijk is dat de strafrechter, later oordelend, de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer van het voorwerp zal bevelen, al dan niet naar aanleiding van een afzonderlijke vordering daartoe als bedoeld in artikel 36b lid 1 onder 4 Sr in verbinding met artikel 552f Sv.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het belang van strafvordering het voortduren van het beslag niet vordert. In aanmerking genomen hetgeen in 2.3 is vooropgesteld, is dat oordeel, waaraan de rechtbank enkel ten grondslag heeft gelegd dat 'geen inzicht kan worden verkregen omtrent de datum van de inhoudelijke behandeling van de strafzaak tegen verdachte', ontoereikend gemotiveerd.

Het middel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Overijssel, zittingsplaats Almelo, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3212

Zaaknummer: 15/05619

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Wetsartikelen: 94 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Er is verzuimd een afschrift van de appèldagvaarding aan de raadsman te zenden, zodat het voorschrift van artikel 51 (oud) Sv, thans artikel 48 Sv, niet is nageleefd.

Het middel klaagt dat in hoger beroep het voorschrift van artikel 51 (oud) Sv, thans artikel 48 Sv, niet is nageleefd, doordat is verzuimd een afschrift van de appèldagvaarding aan de raadsman van de verdachte te zenden.

Bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken van het geding bevindt zich een brief van mr. L.A.R. Newoor, gericht aan de strafgriffie van het Hof Den Haag en aldaar blijkens een daarop geplaatst stempel ingekomen op 22 januari 2016, die de mededeling inhoudt dat hij de verdachte in hoger beroep als raadsman bijstaat.

Bij de stukken bevindt zich tevens het dubbel van de dagvaarding in hoger beroep. Noch uit mededelingen gesteld op dat dubbel noch uit enig ander aan de Hoge Raad gezonden stuk kan blijken dat een afschrift van die dagvaarding aan mr. L.A.R. Newoor is gezonden.

Blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep is aldaar noch de verdachte noch diens raadsman verschenen.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen, in onderlinge samenhang beschouwd, vloeit het ernstige vermoeden voort dat ten aanzien van de dagvaarding in hoger beroep het voorschrift vervat in de tweede volzin van artikel 51 (oud) Sv, thans artikel 48 Sv, niet is nageleefd.

Dit in het belang van de verdachte gegeven voorschrift is van zo grote betekenis dat, al is dit niet uitdrukkelijk in de wet bepaald, de niet-nakoming ervan moet worden geacht aan een geldige behandeling van de zaak ter terechtzitting buiten tegenwoordigheid van de verdachte en diens raadsman in de weg te staan.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3225

Zaaknummer: 16/04713

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 51 Sv

RECHTSPRAAK

Slagende klacht omtrent het verstek dat het hof ten onrechte heeft verleend, nu verdachte uit anderen hoofde was gedetineerd en niet vrijwillig afstand heeft gedaan.

Het middel strekt ten betoge dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte, aangezien deze ten tijde van de behandeling van zijn zaak ter terechtzitting in hoger beroep uit anderen hoofde was gedetineerd en hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Uitgangspunt is dat indien de dagvaarding van een verdachte die is ingeschreven in de BRP, rechtsgeldig is betekend en de verdachte noch zijn raadsman op de terechtzitting is verschenen, de rechter – behoudens duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – kan uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht. Nochtans bestaat de mogelijkheid dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen indien de verdachte, zoals naar moet worden aangenomen hier het geval is geweest, ten tijde van de behandeling van zijn zaak in verband met een andere strafzaak was gedetineerd zonder dat dit de rechter bekend was.

Uit de onder 2.2.2 vermelde stukken – aan de herkomst en betrouwbaarheid waarvan in redelijkheid niet hoeft te worden getwijfeld – moet worden afgeleid dat de verdachte ten tijde van de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep in verband met een andere zaak was gedetineerd, zodat de beslissing van het hof om tegen de verdachte verstek te verlenen en het onderzoek ter terechtzitting voort te zetten, achteraf gezien onjuist was. Gelet op het grote belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn, brengt het vorenoverwogene mee dat de verdachte de mogelijkheid dient te hebben om zijn zaak alsnog in hoger beroep in zijn tegenwoordigheid te doen behandelen. Dit leidt ertoe dat het bestreden arrest moet worden vernietigd en dat de zaak moet worden teruggewezen, opdat deze opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Het middel is dus terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3224

Zaaknummer: 16/05111

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: D.E. Wiersum

Wetsartikelen: 279 Sv

RECHTSPRAAK

Is het kantooradres van de advocaat aan te merken als een adresopgave als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv?

Het middel komt op tegen de niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in zijn hoger beroep.

In aanmerking genomen dat het als schriftelijke bijzondere volmacht aangemerkte faxbericht van 8 september 2014 een adres voor de toezending van een afschrift van de appèldagvaarding inhoudt, namelijk het kantooradres van mr. P.T. Pel, zijn het oordeel van het hof dat voormelde volmacht een adres voor de toezending ontbeert en het daarop gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte niet-ontvankelijk is in het hoger beroep, niet begrijpelijk.

Het middel is gegrond.

Opmerking verdient nog dat de opgave van een adres voor de toezending van het afschrift van de appèldagvaarding als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv zich onderscheidt van de opgave van een adres in de zin van artikel 588a lid 1 onder c Sv. Eerstgenoemde opgave is verplicht indien het instellen van het hoger beroep geschiedt door middel van een schriftelijke bijzondere volmacht aan een medewerker ter griffie. Deze verplichting houdt verband met de in artikel 450 lid 3 Sv voorziene mogelijkheid dat aanstonds na het instellen van het hoger beroep een oproeping aan de verdachte om tegen een bepaalde datum ter terechtzitting te verschijnen wordt uitgereikt aan een medewerker ter griffie. Die uitreiking geldt als uitreiking in persoon aan de verdachte, waarbij een afschrift van de oproeping aan het namens de verdachte opgegeven adres als bedoeld in artikel 450 lid 3 Sv wordt verzonden (artikel 450 lid 5 Sv). Dat mag ook het kantooradres van de advocaat betreffen die namens de verdachte een schriftelijke volmacht heeft verleend aan een griffiemedewerker om hoger beroep in te stellen.

Indien de betekening van de dagvaarding of de oproeping niet aanstonds na het instellen van het hoger beroep geschiedt, doch op een nadien gelegen moment, vindt de regeling van artikel 450 lid 5 Sv geen toepassing, maar bestaat op grond van artikel 588a lid 1 aanhef en onder c Sv wel de verplichting – behoudens in de gevallen genoemd in artikel 588a lid 3 Sv – om een afschrift van de dagvaarding of oproeping toe te zenden aan een door of namens de verdachte

bij het instellen van het hoger beroep opgegeven adres in Nederland waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden. In HR 17 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3320, *NJ* 2016/18, is overwogen dat aangenomen moet worden dat artikel 588a lid 1 onder c Sv niet het oog heeft op het kantooradres van een advocaat dat is vermeld in de akte rechtsmiddel of de door hem verstrekte schriftelijke bijzondere volmacht tot het instellen van het rechtsmiddel, waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden. Met betrekking tot de ontvangst van (afschriften van) dergelijke mededelingen geldt immers de regeling van artikel 48 Sv. Dat laat overigens onverlet, naar in voornoemd arrest is overwogen, dat – gelet op het grote belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn aanwezigheidsrecht – in het specifieke geval dat de appèldagvaarding op de voet van artikel 588 lid 1 sub b onder 3° Sv ter griffie is uitgereikt om reden dat de verdachte niet is ingeschreven in een BRP en niet is gedetineerd in Nederland, noch een feitelijke woon- of verblijfplaats van hem in Nederland of een adres in het buitenland bekend is, de appèlrechter bij afwezigheid van de verdachte of een door hem op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman de zaak niet in behandeling mag nemen dan nadat een afschrift van de appèldagvaarding is verzonden naar het in de akte rechtsmiddel dan wel in de schriftelijke volmacht vermelde kantooradres van de advocaat, opdat de verdachte mogelijk langs die weg op de hoogte komt van het tijdstip van de behandeling van zijn zaak.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3190

Zaaknummer: 16/02995

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: P.T. Pel

Wetsartikelen: 450 Sv

RECHTSPRAAK

Het hof heeft in strijd met artikel 359 lid 2 Sv niet beslist op een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over het opzet van verdachte op het bezit van foto's met kinderporno.

Het middel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt dat de verdachte moet worden vrijgesproken van het onder 2 ten laste gelegde.

Hetgeen door en namens de verdachte ter terechtzitting in hoger beroep van 29 januari 2016 naar voren is gebracht, inhoudende – kort gezegd – dat het opzet van de verdachte niet was gericht op het in bezit hebben van de in de bewezenverklaring bedoelde foto's, kan bezwaarlijk anders worden verstaan dan als een standpunt dat duidelijk, door argumenten geschraagd en voorzien van een ondubbelzinnige conclusie, ten overstaan van het hof naar voren is gebracht. Het hof is in zijn arrest van dit uitdrukkelijk onderbouwde standpunt afgeweken door het onder 2 ten laste gelegde bewezen te verklaren, maar heeft, in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen opgegeven die daartoe hebben geleid. Dat verzuim heeft ingevolge artikel 359 lid 8 Sv nietigheid tot gevolg.

De Hoge Raad neemt hierbij mede in aanmerking dat i) het hof heeft vastgesteld dat de verdachte – naar later bleek ten onrechte – eerder in beslag genomen gegevensdragers heeft teruggekregen die kinderpornografisch materiaal bevatten en dat hij bestanden van die gegevensdragers naar zijn laptop heeft gekopieerd en ii) dat het hof de juistheid in het midden heeft gelaten van hetgeen door en namens de verdachte is aangevoerd omtrent de mogelijkheid dat de verdachte zich er niet van bewust is geweest dat zich nog kinderpornografische bestanden op de gegevensdragers bevonden.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het

bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3194

Zaaknummer: 16/03461

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

De bestreden uitspraak behelst niet een opgave van de redenen die de strafoplegging hebben bepaald, hetgeen nietigheid meebrengt ingevolge artikel 359 lid 8 Sv.

Het middel klaagt dat de strafoplegging niet is gemotiveerd.

De bestreden uitspraak behelst niet een opgave van de redenen die de strafoplegging hebben bepaald. Dat verzuim leidt krachtens artikel 359 lid 8 Sv tot nietigheid.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3200

Zaaknummer: 16/04770

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: A.P. Visser

Wetsartikelen: 358 Sv

RECHTSPRAAK

Is het na de veertiendagentermijn ingestelde hoger beroep tijdig ingesteld?

Het middel klaagt dat het hof de verdachte ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard in het door hem ingestelde beroep.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-12-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:3223

Zaaknummer: 16/03705

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: K.B.H. Welvaart

Wetsartikelen: 408 Sv

RECHTSPRAAK

Uit de bewijsvoering van het hof kan niet volgen dat verdachte ‘wist’ dat tegen hem een inreisverbod was uitgevaardigd.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde ontoereikend is gemotiveerd, nu uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet kan volgen dat de verdachte ‘wist’ dat tegen hem een inreisverbod was uitgevaardigd.

Uit de bewijsvoering van het hof kan niet volgen dat de verdachte ‘wist’ dat tegen hem een inreisverbod was uitgevaardigd. Anders dan het hof heeft geoordeeld, zijn de omstandigheden dat namens de verdachte door zijn gemachtigde een verzoek tot opheffing van de ongewenstverklaring is ingediend, dat bij beschikking van 17 juli 2013, onder inwilliging van het verzoek tot opheffing van de ongewenstverklaring, tegen de verdachte ingevolge artikel 66a lid 1 aanhef en onder a Vreemdelingenwet 2000 een inreisverbod is uitgevaardigd, dat deze is bekendgemaakt door publicatie in de *Staatcourant* van 16 september 2013 en dat namens de verdachte door deze gemachtigde tegen dit besluit beroep is ingesteld en ook beroepsgronden zijn ingediend, welk beroep niet-ontvankelijk is verklaard bij uitspraak van de rechtbank van 8 april 2015, daartoe niet voldoende. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat de bewijsvoering niets inhoudt waaruit kan worden afgeleid dat de verdachte door zijn gemachtigde op de hoogte is gebracht van de inhoud van de beschikking houdende de oplegging van het inreisverbod en het daartegen tevergeefs ingestelde beroep.

De bewezenverklaring is daarom in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:41

Zaaknummer: 16/01751

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 197 Sr en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht omtrent niet-ontvankelijkverklaring in hoger beroep.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte niet binnen de daartoe gestelde wettelijke termijn het hoger beroep heeft ingesteld, zodat hij daarin niet-ontvankelijk is.

De uitleg van het onder 2.2.2 vermelde stuk is, als van feitelijke aard, voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt en kan in cassatie alleen op zijn begrijpelijkheid worden getoetst.

Blijkens zijn hiervoor weergegeven overwegingen heeft het hof op basis van voormeld 'stuk' van de marechaussee vastgesteld dat de mededeling uitspraak betreffende het vonnis van de kantonrechter op 8 december 2014 door een medewerker van de Koninklijke Marechaussee Zuid-Nederland aan de verdachte in persoon is betekend. Gelet op de inhoud van dat stuk, zoals hiervoor onder 2.2.2 weergegeven, is deze vaststelling van het hof niet onbegrijpelijk.

Het voorgaande brengt mee dat het oordeel van het hof dat zich een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat de einduitspraak van de kantonrechter de verdachte op 8 december 2014 bekend was, zodat de verdachte binnen veertien dagen daarna hoger beroep had moeten instellen, toereikend is gemotiveerd.

Het middel faalt.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Nu het bij schriftuur voorgestelde middel ten aanzien van 's hofs niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het ingestelde hoger beroep niet tot cassatie leidt en de Hoge Raad ook geen grond aanwezig oordeelt waarop dat oordeel ambtshalve zou behoren te worden vernietigd, moet in cassatie ervan worden uitgegaan dat het hof de verdachte terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard in het namens hem ingestelde hoger beroep, zodat het vonnis in eerste aanleg onherroepelijk is geworden.

Bij deze stand van zaken kan de klacht dat het hof de gedingstukken niet tijdig na het instellen

van het cassatieberoep heeft ingezonden, niet leiden tot vernietiging van 's hofs uitspraak. Het vorenoverwogene brengt mee dat het middel tevergeefs is voorgesteld en dat het cassatieberoep moet worden verworpen (vgl. HR 4 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO5711, *NJ* 2004/495).

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:42

Zaaknummer: 17/02373

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: D. Bektesevic

Wetsartikelen: 410 Sv

RECHTSPRAAK

***‘Door misdrijf verkregen’ als bedoeld in artikel 416 Sr respectievelijk
‘uit enig misdrijf afkomstig’ als bedoeld in artikel 42obis Sr?***

Het middel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de in de bewezenverklaring onder 1 en 2 genoemde schilderijen een voor bewezenverklaring van de op artikel 416 Sr en/of artikel 42obis Sr toegesneden ten laste gelegde feiten vereiste criminele herkomst hadden.

Blijkens zijn onder 2.3 weergegeven overwegingen heeft het hof geoordeeld dat de in de bewezenverklaring onder 1 en 2 genoemde schilderijen ‘van misdrijf afkomstig waren’, omdat de aanwezigheid van de schilderijen bij de verdachte van meet af aan in ‘direct causaal verband’ stond met oplichting van de verzekeringsmaatschappij door [betrokkene 3], en dat daaraan niet af doet dat de verzekeringsfraude – waarmee het hof kennelijk het oog heeft op voornoemde oplichting van de verzekeringsmaatschappij – eerst is gepleegd (kort) na de overdracht van de schilderijen aan de verdachte en dat slechts de schade-uitkering het product van die verzekeringsfraude is.

Het oordeel van het hof getuigt van een onjuiste rechtsopvatting. Goederen of voorwerpen kunnen immers in beginsel slechts worden aangemerkt als ‘door misdrijf verkregen’ als bedoeld in artikel 416 Sr respectievelijk ‘uit enig misdrijf afkomstig’ als bedoeld in artikel 42obis Sr, indien deze zijn verkregen door respectievelijk afkomstig zijn uit een misdrijf gepleegd voorafgaand aan de in artikel 416 Sr respectievelijk artikel 42obis Sr genoemde delictsgedragingen (vgl. met betrekking tot artikel 42obis en 42oquater Sr HR 28 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:3046, NJ 2015/324).

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, voor zover aan zijn oordeel onderworpen en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:33

Zaaknummer: 16/02320

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 416 Sr en 42obis Sr

RECHTSPRAAK

‘Door misdrijf verkregen’ als bedoeld in artikel 416 Sr respectievelijk ‘uit enig misdrijf afkomstig’ als bedoeld in artikel 42obis Sr?

Het middel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de in de bewezenverklaring onder 1 en 2 genoemde schilderijen een voor bewezenverklaring van de op artikel 416 Sr en/of artikel 42obis Sr toegesneden ten laste gelegde feiten vereiste criminele herkomst hadden.

Blijkens zijn onder 2.3 weergegeven overwegingen heeft het hof geoordeeld dat de in de bewezenverklaring onder 1 en 2 genoemde schilderijen ‘van misdrijf afkomstig waren’, omdat de aanwezigheid van de schilderijen bij de verdachte van meet af aan in ‘direct causaal verband’ stond met oplichting van de verzekeringsmaatschappij door [betrokkene 3], en dat daaraan niet af doet dat de verzekeringsfraude – waarmee het hof kennelijk het oog heeft op voornoemde oplichting van de verzekeringsmaatschappij – eerst is gepleegd (kort) na de overdracht van de schilderijen aan de verdachte en dat slechts de schade-uitkering het product van die verzekeringsfraude is.

Het oordeel van het hof getuigt van een onjuiste rechtsopvatting. Goederen of voorwerpen kunnen immers in beginsel slechts worden aangemerkt als ‘door misdrijf verkregen’ als bedoeld in artikel 416 Sr respectievelijk ‘uit enig misdrijf afkomstig’ als bedoeld in artikel 42obis Sr, indien deze zijn verkregen door respectievelijk afkomstig zijn uit een misdrijf gepleegd voorafgaand aan de in artikel 416 Sr respectievelijk artikel 42obis Sr genoemde delictsgedragingen (vgl. met betrekking tot artikel 42obis en 42oquater Sr HR 28 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:3046, NJ 2015/324).

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, voor zover aan zijn oordeel onderworpen en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:37

Zaaknummer: 15/05479

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: B.Th. Nooitgedagt

Wetsartikelen: 416 Sr en 42obis Sr

RECHTSPRAAK

Aanvraag tot herziening gegrond.

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. In de aanvraag wordt daartoe aangevoerd dat de aanvrager op grond van artikel 181 lid 3 WVV 1994 tijdig de naam en de volledige adresgegevens van de bestuurder van de op zijn naam staande auto ten tijde van de snelheidsovertreding bekend heeft gemaakt, doch dat die bekendmaking abusievelijk niet in het dossier is opgenomen op basis waarvan de kantonrechter de beslissing heeft genomen.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Op de door de advocaat-generaal in zijn conclusie vermelde gronden moet het in de aanvraag aangevoerde worden aangemerkt als een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de kantonrechter en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:44

Zaaknummer: 17/03102

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: F.G.T. Meershoek

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

***‘Door misdrijf verkregen’ als bedoeld in artikel 416 Sr respectievelijk
‘uit enig misdrijf afkomstig’ als bedoeld in artikel 42obis Sr?***

Het middel klaagt onder meer dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de in de bewezenverklaring onder 1 en 2 genoemde schilderijen een voor bewezenverklaring van de op artikel 416 Sr en/of artikel 42obis Sr toegesneden ten laste gelegde feiten vereiste criminele herkomst hadden.

Blijkens zijn onder 2.3 weergegeven overwegingen heeft het hof geoordeeld dat de in de bewezenverklaring onder 1 en 2 genoemde schilderijen ‘van misdrijf afkomstig waren’, omdat de aanwezigheid van de schilderijen bij de verdachte van meet af aan in ‘direct causaal verband’ stond met oplichting van de verzekeringsmaatschappij door [betrokkene 3], en dat daaraan niet af doet dat de verzekeringsfraude – waarmee het hof kennelijk het oog heeft op voornoemde oplichting van de verzekeringsmaatschappij – eerst is gepleegd (kort) na de overdracht van de schilderijen aan de verdachte en dat slechts de schade-uitkering het product van die verzekeringsfraude is.

Het oordeel van het hof getuigt van een onjuiste rechtsopvatting. Goederen of voorwerpen kunnen immers in beginsel slechts worden aangemerkt als ‘door misdrijf verkregen’ als bedoeld in artikel 416 Sr respectievelijk ‘uit enig misdrijf afkomstig’ als bedoeld in artikel 42obis Sr, indien deze zijn verkregen door respectievelijk afkomstig zijn uit een misdrijf gepleegd voorafgaand aan de in artikel 416 Sr respectievelijk artikel 42obis Sr genoemde delictsgedragingen (vgl. met betrekking tot artikel 42obis en 42oquater Sr HR 28 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:3046, NJ 2015/324).

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, voor zover aan zijn oordeel onderworpen en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:35

Zaaknummer: 15/05479

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: B.Th. Nooitgedagt

Wetsartikelen: 416 Sr en 42obis Sr

RECHTSPRAAK

Falende klacht dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen niet-verschenen verdachte, aangezien in strijd met artikel 588a lid 1 sub c Sv geen afschrift van de appèldagvaarding is verzonden naar het kantooradres van de raadvrouw.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt over schending van het aanwezigheidsrecht van de verdachte en bevat onder meer de klacht dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte, aangezien in strijd met artikel 588a lid 1 aanhef en onder c Sv geen afschrift van de appèldagvaarding is verzonden naar het kantooradres van de raadvrouw. Het middel klaagt niet over niet-naleving van artikel 51 (oud) Sv.

De klacht berust op de opvatting dat indien een raadsman van een verdachte aan de griffie van het gerecht schriftelijk heeft verzocht om toezending van een afschrift van het procesdossier en aldus zijn kantooradres heeft opgegeven, dat adres heeft gelden als adres waaraan op grond van artikel 588a lid 1 aanhef en onder c Sv een afschrift van de appèldagvaarding dient te worden gezonden.

De opvatting waarop de klacht berust, vindt geen steun in het recht (vgl. HR 19 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3190).

De klacht faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:38

Zaaknummer: 16/01129

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers en M.T. Boerlage

Advocaten: L. van Poucke

Wetsartikelen: 51 Sv